

Kantelu THL:n toimimattomuudesta sisäilmasairaiden tilanteeseen liittyen oikeuskanslerille (15.9.2012)

Pyydämme selvittämään, onko Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toiminut asianmukaisesti jättäessään vastaamatta heille toimittamiimme kysymyksiin sisäilmasta sairastuneiden tilanteeseen liittyen ja onko THL noudattanut sisäilmakysymyksessä lakisäätteisiä tehtäviään.

THL:n lakisäätteisiä tehtäviä ovat mm:

- tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia
- kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi
- toimia tilastoviranomaisena ja ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtäväalueen tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä

Kuitenkin sisäilma-kysymyksen kohdalla puuttuvat esimerkiksi edelleen tiedot sairastuneiden määrästä, perusoireista ja sairastuneiden tarvitsemista aputoimista ja mahdollisista hoidoista. Laitos kertoo ongelman olevan marginaalinen, mutta emme ole saaneet tietoomme, että tutkimusta sisäilmasairaiden määrästä olisi Suomessa tehty. Voidaan siis todeta, että THL:n arviot perustuvat viranomaisten omiin tuntemuksiin sen sijaan, että ongelman laajuutta olisi oikeasti kartoitettu. Sairastuneiden määrän kartoittaminen ei edes onnistu nykyisiä tilastoja tarkastelemalla, sillä sairastuneet eivät näy virallisesti missään tilastoissa muutoin kuin esimerkiksi työttöminä, "selittämättöminä" terveyskeskuskäynteinä tai erilaisten muiden sairauksien tilastoissa.

Sisäilmasta sairastuneiden tilanne on hälyttävä: sairastuneilta mm. puuttuu lääketieteellinen diagnoosinumero, lääkäreitä ei ole koulutettu edes tunnistamaan perusoireita sisäilmaongelmiin liittyen, ja ennaltaehkäisevät toimet uusien sairauksien ehkäisemiseksi puuttuvat. Näin on siitä huolimatta, että ongelma on ollut tiedossa jo muutaman vuosikymmenen ajan. Sisäilmasta sairastunut putoaa usein edelleen sekä lääketieteellisen että yhteiskunnan muun tukiverkon ulkopuolelle. Osa sairastuneista jää vaille mitään tuloja; esimerkiksi diagnoosinumeron puuttuessa sairastunut ei saa sairaspäivärahaa. Uusia sairastumisia tulee jatkuvasti, eikä ongelman ratkaisemiseksi ole olemassa toimintaohjelmia. Sairastuneiden joukossa on jo huomattavan paljon lapsia ja nuoria.

Olemme toimittaneet tilanteeseen liittyviä kysymyksiä THL:lle 28.10.2011

(http://homepakolaiset.fi/viestit_paattajille_terveyden_ja_hyvinvoinninlaitos_28.10.2011.html) Emme ole saaneet kysymyksiimme minkäänlaisia vastauksia syyskuuhun 2012 mennessä.

Pyydämme selvittämään, onko THL laiminlyönyt tehtävänsä

- a) jättämällä vastaamatta heille toimittamiimme kysymyksiin
- b) laiminlyömällä perustiedon tuottamisen ongelman laajuudesta, luonteesta ja ratkaisuehdotuksista
- c) puhumalla marginaalisesta ongelmasta selvittämättä, onko kyseessä kansanterveysmittaluokan ongelma, joka vaatisi laajuutensa mukaiset toimenpiteet

Pyydämme arvioimaan, onko THL toimimattomuudellaan aiheuttaneet kansalaisille terveysvaaraa.

Pyydämme myös arvioimaan, onko mahdollista, että jatkuvasti suuri joukko uusia sairastumisia mahdollistuu, koska perustieto ongelmasta puuttuu.

Lisäksi toivomme tutkittavan, onko viranomaistoimien pitkäaikainen puute johtanut sisäilmasta sairastuneiden kohdalla perustuslain takaaminen perusoikeuksien, oikeusturvan ja sosiaaliturvan toteutumattomuuteen perusoikeuksien ydinalueella.

Edellä mainittujen asioiden vaikutus yksittäisten ihmisten elämään ilmenee esimerkiksi näissä kertomuksissa, joita ihmiset ovat yhdistyksellemme lähettäneet: <http://homepakolaiset.fi/tarinat.html>. Tarkempia tietoja yhdistykseltämme.

Helsingissä,
13.9.2012
Homepakolaiset ry